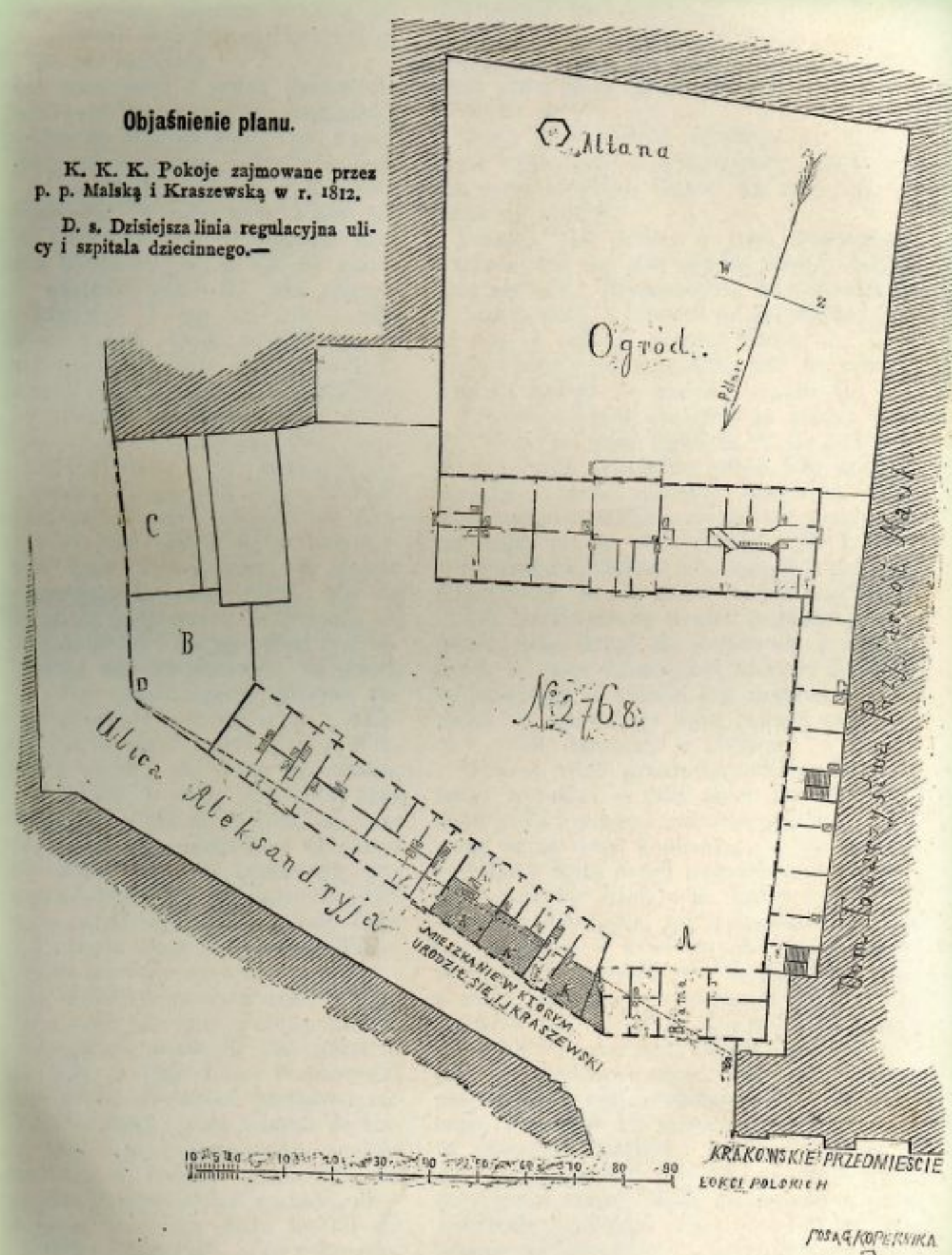

Zajazd przy ulicy Aleksandria (obecnie Kopernika) w Warszawie, w którym 28 lipca 1812 roku urodził się Józef Ignacy Kraszewski; matka jego wraz z babką Anną Malską, nauczycielką matki panią Stokowską oraz lekarzem z Włodawy Janem Plenkiem przybyli do stolicy, aby przed rozwiązaniem uniknąć na wsi niebezpieczeństwa w czasie ruchów wojsk podczas wojny rosyjsko-napoleońskiej; chrzest przyszłego pisarza odbył się 6 sierpnia 1812 roku w kościele św. Krzyża przy ulicy Krakowskie Przedmieście 3 w Warszawie; rodzicami chrzestnymi byli lekarz Jan Plen i babka Anna Malska, po 1820, Książka jubileuszowa dla uczczenia pięćdziesięcioletniej działalności literackiej J.I. Kraszewskiego, Warszawa 1880

*Światło więc dzieńne ujrzałem w gospodzie.
Było to jakby zwiastowaniem i zapowiedzią
nieustannej, mimowolnej włóczeki, wędrowania,
niemożności osiedlenia się pomimo najgorętszych
checi i pragnienia.*

<http://www.muzeumkraszewski.fm.interia.pl/Kraszewski.html>,
20 października 2012.

Plan skrzyżowania ulic Aleksandria i Krakowskie Przedmieście w Warszawie, po 1820, Książka...

Dołhem w pobliżu Pruzhany na Grodzieńszczyźnie, obecnie na Białorusi, w obwodzie brzeskim, posiadłość rodziców pisarza, potem jego młodszego brata Lucjana, b.d., Książka...

*W małym Dołhem, z małym niskim domkiem, z małą
kapliczką na wzgórzu małym, z ogródkiem, z odrobina
zarosli, która cały las składała, z jedną sosną na polu,
pozostała po szczęśliwszych czasach (na której zawsze
przepowiadano mi obwieszenie za swawolę), w Dołhem tym
ojciec i my przeżyliśmy spokojne długie lata.*

Książka..., s. 6.

Jan Kraszewski (1788-1864), ojciec pisarza, chorąży powiatu prużańskiego, surowy i bezwzględny w decydowaniu o losach swoich dzieci, sportretowany w Powieści bez tytułu (1855), b.d., Książka...

*A poznać ją
i pokochać było to
prawie jedno, bo
i wdziękiem urody,
i przymiotami
serca, i pięknym
ukształceniem
umysłu
powszechnie
uwielbienie
sobie jednata.
[...] Jeśli cudów
nie czyniła, to
jedynie przez
skromność.*

Książka..., s. 7-8.

Zofia z Malskich Kraszewska (1791-1859), matka pisarza, model powieściowych matek, np. w Pamiętnikach nieznanego (1846), b.d., Książka...

*Prababka, którą nazywano babka
biała, gdyż się najczęściej
w suknie białej ubierała, była
moja pierwsza nauczycielka
i druga matka. W jej
pokoju spędzałem dni całe,
łóżeczko moje tam stało, a na
posadzce ustawiły się ogródki
z sosnowych gałązek i lalek
porcelanowych. [...] Była to postać
prześliczna dawnej polskiej
niewiaśły, niezmiernie czynnej,
zawsze z uśmiechem na ustach,
uprzejmej, uczynnej, zajmującej
się żywo wszystkim i wszystkimi
[...]. Pamięć miała doskonała,
dowcip, wesołość nieprzebrana,
dobroć niewyczerpana, powagę
przy tym wielką.*

Książka..., s. 10-11.

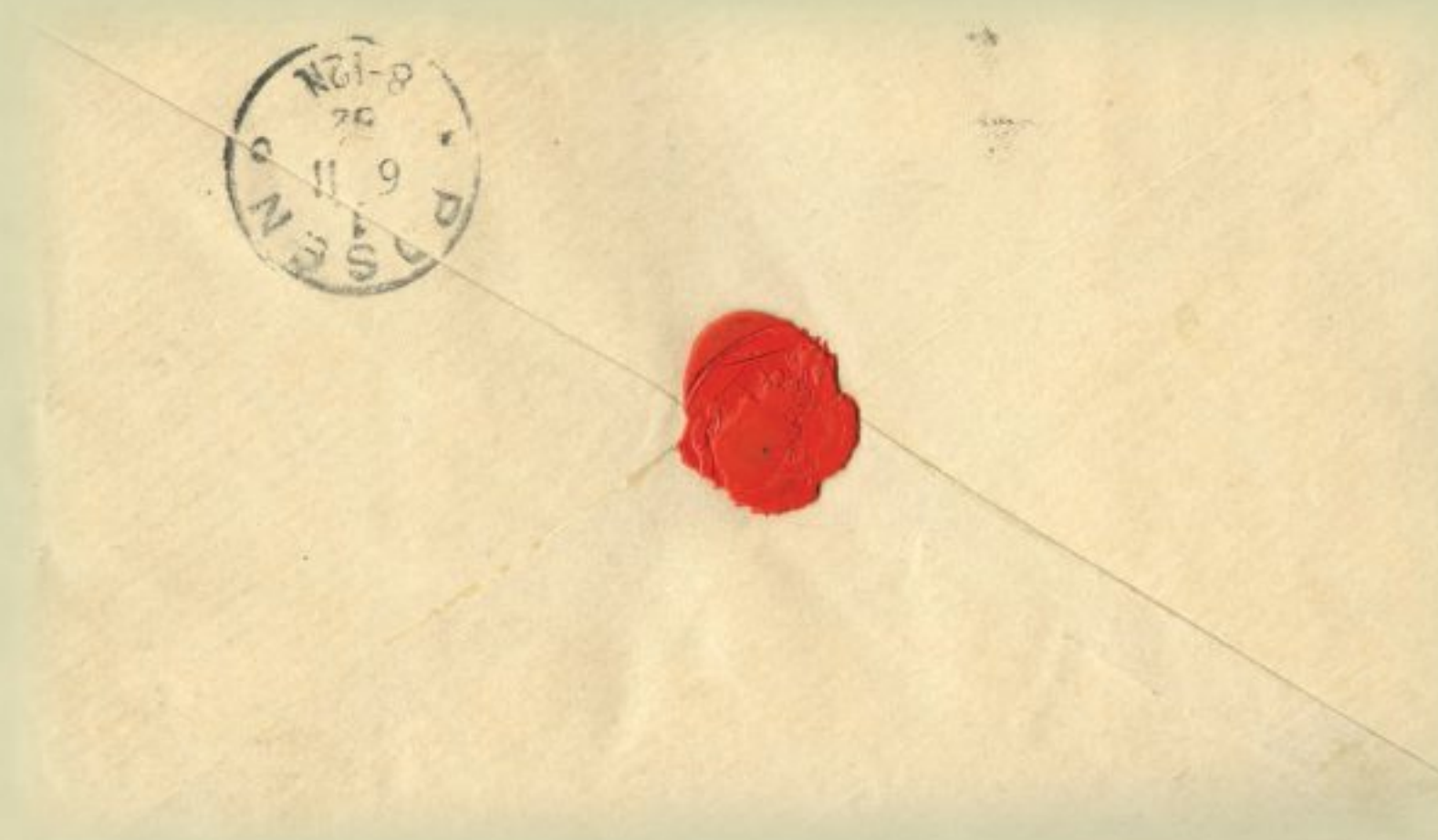
Konstancja z Morochofskich Nowomiejska, prababka pisarza, b.d., Książka...

*Przy męskiej dziarskiej postaci
i typowo polskim pięknym
obliczu odznaczał się i tym
humorem jowialnym, co to chwyla
za serce, i bystrością umysłu,
i darem spostrzegawczym
i narracyjnym. A nie brakło
mu i weny poetyckiej; muzykę
lubił i uprawiał, w listach
władał piórem tak dzielnie jak
w pogadance żywym słowem;
niekiedy zaś i na wierszyk
dowcipny a udany umiał się
zdobyć.*

Książka..., s. 7-8.

*Najmilszy dla serca mego
dopłacam obowiązek twój z prze-
mą moją, o uszczęśliwienie nie-
ustawicznie błagam boga.
Najszlachetniejszą babuni dobro-
druki najczystej i najczystszej pro-
nisk i Podczaszki
Józef Kraszewski*

List Józefa Ignacego Kraszewskiego do prababki Konstancji z Morochofskich Nowomiejskiej, 1819, Książka...

Koperta z pieczęcią lakową Józefa Ignacego Kraszewskiego; na pieczęci widoczny jest herb Kraszewskich — Jastrzębiec, Drezno, 11 września 1879, Materiały Wawrzyńca Benzelstierny-Engeströma, APAN, P. III-10, k. 128

naczątek
Urodził się w gospodzie